

Рекуненко Тетяна Олександрівна,

кандидат юридичних наук, доцент,

начальник відділу забезпечення якості освіти

(Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7668-0581>

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ

У статті наведено положення щодо нормативно-правового забезпечення фінансової безпеки в умовах воєнного стану. Звертається увага на те, що сучасний стан законодавчого регулювання запобігання правопорушенням у фінансовій галузі характеризується недосконалістю та розбалансованістю нормативно-правових актів усіх рівнів, відсутністю офіційно визнаної Концепції розвитку нормативно-правової бази щодо організації і функціонування системи боротьби з такими правопорушеннями, роз'єднаністю суб'єктів, дублюванням окремих їх функцій, недостатнім рівнем правового забезпечення взаємодії та координації правоохоронних та інших державних органів.

Ключові слова: законодавство, акти, розробка, прийняття, призначення, регулювання, фінансова галузь, суспільні відносини, правопорушення, фінансова безпека, забезпечення.

Постановка проблеми. Кожна держава прагне створити власну систему національної безпеки, яка відповідає б як стратегічним інтересам держави, так і потребам суспільства й окремих громадян. Важливим аспектом цього процесу є забезпечення стабільної фінансової безпеки, ключову роль у якій відіграє уніфікована нормативно-правова база. Фінансова безпека у своїх правових взаємозв'язках повинна іманентно та всеохоплююче інтегруватися в регулювання діяльності всіх державних і суспільних інституцій. Це зумовлено тим, що ефективна стратегія регулювання суспільних відносин у галузі фінансів гарантує розвиток як держави загалом, так і кожного її громадянина зокрема. Стан фінансової безпеки безпосередньо впливає на рівень правового регулювання фінансових та інших правовідносин. Водночас сталою причиною більшості правопорушень у цій галузі є недосконалість законодавчих норм.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження нормативно-правового регулювання фінансової безпеки України знайшло відображення в роботах численних вчених-адміністративістів. Зокрема, О. Є. Картамишев, С. Г. Ковальов, А. В. Кулінська, В. І. Мельник, С. І. Мельник, Н. В. Наконечна, М. В. Петричук, А. В. Піхоцький, В. П. Попелюк, Н. С. Слаблюк, О. В. Тахтай, М. С. Уткін та інші дослідники приділили увагу таким аспектам, як адміністративно-правові механізми забезпечення безпеки у сфері фінансів, функціонування фінансового ринку, фінансові послуги, контроль і моніторинг, а також правові засади управління фінансовою системою. Водночас питання нормативно-правового забезпечення фінансової безпеки в умовах воєнного стану залишаються недостатньо вивченими.

Мета статті – надати характеристику нормативно-правовому забезпеченню фінансової безпеки в Україні.

Виклад основного матеріалу. Для комплексного наукового аналізу потрібно приділити увагу основним нормативно-правовим актам, наголошуючи на їхніх ключових положеннях, враховуючи багатовимірність нормативно-правового забезпечення фінансової безпеки.

На нашу думку, першу групу такого забезпечення становлять міжнародні договори, угоди, конвенції, що врегульовують міжнародну фінансову діяльність, адже за своєю юридичною природою саме вони визначають орієнтири відповідності вітчизняного законодавства вимогам ЄС. З них варто виділити такі: Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності, Конвенція ООН про боротьбу з фінансуванням тероризму, Конвенція Ради Європи про відмивання, виявлення, вилучення та конфіскації коштів від злочинної діяльності та від фінансування тероризму, Резолюція Ради Безпеки ООН.

До нормативно-правових актів другої групи, що забезпечують фінансову безпеку держави, насамперед належить Основний Закон – Конституція України. Так, у ст. 17 Конституції однією з найважливіших функцій держави визначено забезпечення її економічної безпеки, складовою якої є фінансова безпека [1].

Відповідно до Конституції України, питання, які стосуються державного бюджету, бюджетної системи, системи оподаткування, податків і зборів, функціонування фінансового, грошового, кредитного й інвестиційного ринків, статусу національної та іноземних валют, порядку утворення та погашення державного боргу, а також випуску й обігу державних цінних паперів, регулюються суто законами України (п. 1 ч. 2 ст. 92) [1].

У третю групу нормативно-правового забезпечення фінансової безпеки входять кодекси. Так, Бюджетний кодекс України встановлює правові основи функціонування бюджетної системи держави, визначає її принципи, регулює бюджетний процес і міжбюджетні

відносини, а також передбачає відповідальність за порушення бюджетного законодавства. Зокрема, він регулює відносини, що виникають під час розроблення, розгляду, ухвалення та виконання бюджетів, звітування про їх реалізацію, а також контролю за дотриманням бюджетного законодавства [2, с. 16], а також визначає розподіл компетенції і відповідальності між учасниками бюджетних правовідносин, порядок, особливості та форми здійснення державного фінансового контролю [3, с. 82].

Правові норми, що встановлюють відповідальність за правопорушення в досліджуваній галузі, також зосереджені в КК України (зокрема, у розділі VII «Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності» та розділі XVII «Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг») [4], а також в КУпАП [5] (глава 12 «Адміністративні правопорушення в галузі торгівлі, громадського харчування, сфері послуг, у галузі фінансів і підприємницької діяльності»).

Засади митної справи, зокрема правовий статус органів доходів і зборів, визначаються Митним кодексом України [6]. Останній закріплює: права й обов'язки органів доходів і зборів під час оцінювання відповідності підприємства критеріям авторизованого економічного оператора та здійснення моніторингу; відповідальність за порушення порядку надання інформації; повноваження й обов'язки посадових осіб під час проведення документальних виїзних перевірок; перелік видів діяльності, контроль за якими здійснюють органи доходів і зборів; а також їхнє призначення та ключові завдання тощо [6].

Четверта група містить закони України, які є основою нормативно-правового забезпечення фінансової безпеки. Зокрема, ключовим документом у цій сфері є Закон України «Про національну безпеку України». Він був розроблений відповідно до основних положень Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України № 287. Створення цього закону обумовлено потребою у вдосконаленні законодавства у сфері фінансової безпеки [7; 8, с. 62].

Закон України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» є ключовим нормативно-правовим актом, який регулює функціонування ринку фінансових послуг в Україні. Він визначає основні принципи діяльності надавачів фінансових послуг, встановлює механізми державного контролю, нагляду та захисту прав клієнтів. У документі окреслено правовий статус фінансових компаній і ломбардів, а також організаційно-правові засади їх створення, функціонування, реорганізації та припинення діяльності. Крім того, закон надає регулятору повноваження щодо державного регулювання та нагляду за діяльністю таких установ [9].

Ще одним спеціальним нормативно-правовим актом у галузі фінансів, який визначає правові й організаційні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні, є Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» [10].

В умовах фінансової кризи суб'єкти господарювання повинні дотримуватися принципів належної поведінки, спрямованої на забезпечення стабільності та безпеки. Закон України «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні» [11] визначає ефективне управління фінансовими ресурсами, мінімізацію ризиків, прозорість у веденні бізнесу та дотримання законодав-

ства. Такі заходи не лише сприяють фінансовій безпеці підприємств, але й підтримують національну безпеку держави, запобігаючи економічним загрозам і соціальним потрясінням.

Закон України «Про інвестиційну діяльність» спрямований на забезпечення рівного захисту прав, інтересів і майна суб'єктів інвестиційної діяльності незалежно від форм власності, а також на ефективне інвестування економіки України, розвитку міжнародного економічного співробітництва та інтеграції [12].

Закон України «Про споживче кредитування» встановлює загальні правові й організаційні засади споживчого кредитування в Україні відповідно до міжнародно-правових стандартів у цій сфері та багатьох інших [13].

Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» має на меті регулювання господарської діяльності в умовах ринкових відносин, забезпечуючи дотримання чесних торгових звичаїв. Він встановлює правові основи для захисту суб'єктів господарювання та споживачів від дій, які можуть порушувати принципи добросовісної конкуренції [14].

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» встановлює правові основи для регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в країні. Цей закон визначає стандарти бухгалтерського обліку, вимоги до змісту та форми фінансових звітів, що сприяє забезпеченню єдності та стандартизації фінансової інформації. Це, зі свого боку, є важливим чинником для підтримання фінансової стабільності та безпеки [15].

Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» визначає правові засади аудиту фінансової звітності, провадження аудиторської діяльності в Україні та регулює відносини, які виникають під час її провадження [16]. Фінансовий моніторинг є важливим інструментом для виявлення можливих відхилень у фінансовій звітності підприємств та організацій. Використовуючи результати аудиту фінансової звітності, можна ідентифікувати аномалії, які можуть свідчити про неточності або потенційні ризики. Це сприяє підвищенню прозорості фінансових процесів і забезпеченню відповідності нормативним вимогам.

Закон України «Про Рахункову палату» регламентує специфіку здійснення контрольно-наглядових функцій цього органу, спрямованих на забезпечення законності у фінансових правовідносинах, які виникають під час виконання державного бюджету [17].

Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» є ключовим нормативним актом, який регулює діяльність на фінансових ринках. Він визначає порядок випуску, обігу, викупу цінних паперів, виконання зобов'язань за ними, а також правила укладання та виконання деривативних контрактів. Цей закон також встановлює норми щодо професійної діяльності учасників ринку капіталу й організованих товарних ринків. Однією з важливих функцій закону є забезпечення фінансової безпеки через аналіз операцій на цих ринках. Це дає змогу виявляти потенційно підозрілі або незвичні транзакції, які можуть становити ризик для стабільності фінансової системи. Таким чином, закон сприяє прозорості й ефективності роботи ринків капіталу та товарних ринків в Україні [18].

Закон України «Про валюту і валютні операції» встановлює правові основи для здійснення операцій з валютою, регулювання валютного ринку та контролю за дотриманням валютного законодавства. Він визначає права й обов'язки суб'єктів валютних операцій, упов-

новажених установ, а також передбачає відповідальність за порушення норм, встановлених цим законодавством [19].

Окремо слід виділити норми законів, що встановлюють правовий статус деяких суб'єктів забезпечення фінансової безпеки держави, а саме: «Про Кабінет Міністрів України», «Про Національний банк України», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про Антимонопольний комітет України» [20], «Про Рахункову палату». Закони визначають права та обов'язки державних органів у сфері фінансової безпеки, а також встановлюють межі їх компетенції як у територіальному, так і в предметному аспектах.

Підзаконні нормативно-правові акти теж посідають важливе місце в системі нормативно-правового забезпечення фінансової безпеки. Проте є деякі відмінності:

1. Підзаконний нормативно-правовий акт видають на основі Конституції України, законів, актів вищих органів державної влади і не може їм суперечити.

2. Їх ухвалюють переважно органи виконавчої влади або посадові особи у формі, визначеній законом.

3. Предмет регулювання таких актів є більш вузьким і спеціалізованим у порівнянні з питаннями, які охоплює законодавство.

4. Процедура розробки й ухвалення підзаконних актів є спрощеною порівняно з порядком прийняття законів.

5. Дія таких актів зазвичай поширюється на менше коло осіб і має коротший термін дії, ніж законодавчі акти.

6. Це офіційні письмові документи, які розробляються відповідно до правил нормотворчої техніки, можуть потребувати державної реєстрації та обов'язково оприлюднюються в офіційних друкованих виданнях [21, с. 7].

До цієї категорії належать постанови Національного банку України нормативного характеру, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, їхніх територіальних органів, місцевих державних адміністрацій і органів місцевого самоврядування. Вони встановлюють загальнообов'язкові правила поведінки, що мають багаторазову дію та не обмежуються одноразовим застосуванням [22, с. 60].

Із числа нормативно-правових актів, які варто виокремити, пропонуємо зазначити про такі:

– постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України»;

– постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну службу фінансового моніторингу України»;

– наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення»;

– наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Принципів опрацювання одержаної від суб'єктів первинного фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та критеріїв проведення аналізу таких операцій»;

– наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій»;

– постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про реєстрацію платіжних систем, учасників платіжних систем та технологічних операторів платіжних послуг»;

– Указ Президента України «Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку».

Варто додати, що підзаконні нормативно-правові акти, спрямовані на забезпечення фінансової безпеки, мають низку характерних особливостей, серед яких варто виділити такі:

1) підзаконні нормативно-правові акти деталізують основні положення законів, що сприяє максимально ефективній реалізації законних інтересів у фінансовій галузі;

2) за відсутності законодавчого регулювання підзаконні акти виконують функцію врегулювання суспільних відносин, пов'язаних із контролем і наглядом, здійснюваними уповноваженими органами, які видають такі акти як альтернативу законодавчим нормам;

3) підзаконні акти відзначаються різноманітністю та неоднорідністю, проте через відсутність чітко закріпленої системи нормативних документів нерідко виникають труднощі у визначенні їхньої ієрархії та юридичної сили;

4) відповідні акти мають державний характер, оскільки їх виконання є обов'язковим для суб'єктів, на яких вони поширюються;

5) підзаконні акти приймаються відповідно до визначеної процедури, встановленої іншими нормативними документами, із дотриманням вимог щодо змісту та форми.

Таким чином, підзаконні нормативно-правові акти відіграють важливу роль у правовій системі, забезпечуючи її актуальність, гнучкість та адаптивність до сучасних умов. Завдяки цьому створюються додаткові можливості для ефективної протидії як очевидним, так і прихованим загрозам, що впливають на національну економіку та фінансову безпеку [23, с. 7; 24, с. 97].

Висновки. Підводячи підсумки, варто зазначити, що нормативно-правове забезпечення фінансової безпеки в Україні – це система норм права, які закріплені в чинному законодавстві України, підзаконних нормативних актах, програмних і стратегічних документах, які встановлюють мету, завдання, правила, порядок, процедури діяльності суб'єктів щодо врегулювання та розвитку фінансово-економічних відносин, а також відповідальність у разі їх порушення. Таку систему доцільно узагальнити за напрямками: 1) норми, що визначають правила належної поведінки у фінансовій галузі; 2) норми, які встановлюють відповідальність за правопорушення у фінансовій галузі; 3) норми, що регламентують алгоритм дій державних органів під час забезпечення фінансової безпеки держави. Водночас стан законодавчого регулювання запобігання правопорушенням у фінансовій сфері характеризується недосконалістю та розбалансованістю нормативних актів різних рівнів. Залишається невирішеною проблема відсутності офіційно визнаної Концепції розвитку нормативно-правової бази, яка б визначала організацію та функціонування системи протидії правопорушенням у галузі фінансів.

Список використаних джерел

1. Конституція України : Основний Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Хмельков А. В. Формування цілісної системи державного фінансового контролю в Україні : монографія. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 292 с.
3. Прасюк В. М. Адміністративно-правове регулювання державного фінансового контролю в Україні : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2020. 227 с.
4. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
6. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.
7. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2469-19/paran355#n355>.
8. Кривошеєв К. О. Правові засади формування системи фінансової безпеки в Україні. *Правові горизонти*. 2019. № 14. С. 60–68.
9. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>.
10. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>.
11. Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні : Закон України від 27.03.2014 № 1166-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1166-18#Text>.
12. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
13. Про споживче кредитування : Закон України від 15.11.2016 № 1734-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19#Text>.
14. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80>.
15. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
16. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.
17. Про рахункову палату : Закон України від 02.06.2015 № 576-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19/print>.
18. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки : Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>.
19. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>.
20. Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26.11.1993 № 3659-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12>.
21. Богачова Л. Л. Нормативно-правовий акт як джерело національного та європейського права. *Альманах міжнародного права*. 2016. Вип. 14. С. 4–13.
22. Горбунова Л. М. Принцип законності у нормотворчій діяльності органів виконавчої влади : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 240 с.
23. Ортинський В. Л. Аналіз нормативно-правової основи забезпечення економічної безпеки. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Юридичні науки. 2016. № 855. С. 4–12.
24. Мельник В. І. Адміністративно-правові засади організації та функціонування системи економічної безпеки України : монографія. Суми : ВВП «Мрія», 2020. 452 с.

References

1. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine]. Osnovnyi Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96-VR (1996). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> [in Ukraine].
2. Khmelkov, A.V. (2012). Formuvannia tsilisnoi systemy derzhavnoho finansovoho kontroliu v Ukraini [Formation of a comprehensive system of sovereign financial control in Ukraine]. Monohrafiia. Kharkiv: KhNU imeni V.N. Karazina [in Ukraine].
3. Prasiuk, V.M. (2020). Administratyvno-pravove rehuliuвання derzhavnoho finansovoho kontroliu v Ukraini [Administrative and legal regulation of sovereign financial control in Ukraine]. *Candidate's thesis*. Zaporizhzhia [in Ukraine].
4. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal Code of Ukraine]. Zakon Ukrainy vid 05.04.2001 № 2341-III. (2001). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> [in Ukraine].
5. Kodeks Ukrainy pro administrativni pravoporushennia [Code of Ukraine on Administrative Offences]. Zakon Ukrainy vid 07.12.1984 № 8073-X (1984). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> [in Ukraine].
6. Mytnyi kodeks Ukrainy [Customs Code of Ukraine]. Zakon Ukrainy vid 13.03.2012 № 4495-VI. (2012). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> [in Ukraine].

7. Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy [About national security of Ukraine]. Zakon Ukrainy vid 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2469-19/paran355#n355> [in Ukraine].
8. Kryvosheiev, K.O. (2019). Pravovi zasady formuvannia systemy finansovoi bezpeky v Ukraini [Legal ambushes for the formation of a financial security system in Ukraine]. *Pravovi horyzonty*, 14, 60–68 [in Ukraine].
9. Pro finansovi posluhy ta finansovi kompanii [About financial services and financial companies]. Zakon Ukrainy vid 14.12.2021 № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text> [in Ukraine].
10. Pro osnovni zasady zdiisnennia derzhavnogo finansovoho kontroliu v Ukraini [About the main ambushes of the establishment of sovereign financial control in Ukraine]. Zakon Ukrainy vid 26.01.1993 № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text> [in Ukraine].
11. Pro zapobihannia finansovoi katastrofy ta stvorennia peredumov dlia ekonomichnogo zrostannia v Ukraini [About avoiding a financial catastrophe and creating changes of mind for economic growth in Ukraine]. Zakon Ukrainy vid 27.03.2014 № 1166-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1166-18#Text> [in Ukraine].
12. Pro investytsiinu diialnist [About investment activity]. Zakon Ukrainy vid 18.09.1991 № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> [in Ukraine].
13. Pro spozhyvche kredytuvannia [About faster lending]. Zakon Ukrainy vid 15.11.2016 № 1734-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19#Text> [in Ukraine].
14. Pro zakhyst vid nedobrosovisnoi konkurentsii [About protection from unfair competition]. Zakon Ukrainy vid 07.06.1996 № 236/96-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80> [in Ukraine].
15. Pro bukhholderskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini [About the accounting structure and financial status in Ukraine]. Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 № 996-KhIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> [in Ukraine].
16. Pro audyt finansovoi zvitnosti ta audytorsku diialnist [About financial reporting audit and audit activity]. Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 № 996-KhIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> [in Ukraine].
17. Pro rakhunkovu palatu [About Rakhunkov's chamber]. Zakon Ukrainy vid 02.06.2015 № 576-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19/print> [in Ukraine].
18. Pro rynky kapitalu ta orhanizovani tovarni rynky [About capital markets and organized commodity markets]. Zakon Ukrainy vid 23.02.2006 № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> [in Ukraine].
19. Pro valiutu i valiutni operatsii [About currency and foreign exchange transactions]. Zakon Ukrainy vid 21 chervnya 2018 r. № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text> [in Ukraine].
20. Pro Antymonopolnyi komitet Ukrainy [About the Antimonopoly Committee of Ukraine]. Zakon Ukrainy vid 26.11.1993 № 3659-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12> [in Ukraine].
21. Bohachova, L.L. (2016). Normatyvno-pravovyi akt yak dzherelo natsionalnogo ta yevropeiskoho prava [Normative legal act as a source of national and European law]. *Almanakh mizhnarodnogo prava*, 14, 4–13 [in Ukraine].
22. Horbunova, L.M. (2018). Pryntsyp zakonnosti u normotvorchii diialnosti orhaniv vykonavchoi vlady [The principle of legality in the rule-making activities of executive authorities]. *Monohrafiia*. Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukraine].
23. Ortynskyi, V.L. (2016). Analiz normatyvno-pravovoi osnovy zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky [Analysis of the legal and regulatory framework for economic security]. *Visnyk Natsionalnogo universytetu "Lvivska politehnika"*. *Yurydychni nauky*, 855, 4–12 [in Ukraine].
24. Melnyk, V.I. (2020). Administratyvno-pravovi zasady orhanizatsii ta funktsionuvannia systemy ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [Administrative and legal aspects of the organization and functioning of the economic security system of Ukraine]. *Monohrafiia*. Sumy. VVP "Mriia" [in Ukraine].

Rekunenko Tetiana,

PhD in Law, Associate Professor,

Head of the Department of Education Quality Assurance

(Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7668-0581>

REGULATORY AND LEGAL PROVISION OF FINANCIAL SECURITY IN UKRAINE

The article presents provisions on the regulatory and legal provision of financial security under martial law. Attention is drawn to the fact that the current state of legislative regulation of the prevention of offenses in the financial sector is characterized by the imperfection and imbalance of regulatory and legal acts at all levels, the absence of an officially recognized Concept for the development of a regulatory and legal framework for the organization and functioning of the system for combating such offenses, the disunity of subjects, the duplication of their individual functions, and the insufficient level of legal support for the interaction and coordination of law enforcement and other state bodies.

The author justifies the need to amend the current legislation in order to form a unified, flexible and balanced system for ensuring the financial security of the state. At the present stage, it is relevant to determine conceptual approaches to reviewing legislative acts in this area. It is proposed to place special emphasis on the development of a basic law that would establish the basic principles and specifics of the functioning of the financial security system.

Implementing a comprehensive approach to improving the legislation of Ukraine on ensuring the financial security of the state, it is necessary to proceed from the fact that the relevant basic Law should form the basis for the formation of

this segment. Its main tasks are: implementing a single coordinated mechanism for the functioning of the financial security system, in particular, ensuring effective coordination of the actions of entities that have legal status in the specified area, as well as implementing a systematic approach to planning and ensuring the implementation of measures to ensure financial security; creating qualitatively new opportunities for the effective application of all methods and means by which the financial security of the state is ensured, etc.

Key words: *legislation, acts, development, adoption, appointment, regulation, financial industry, public relations, offenses, financial security, security.*

Надіслано до редколегії 28.02.2025